

[Hagbart Berg.]
 kapitalens Skyld — det vilde ogsaa være for meget forlangt —, men man siger, at man vil gøre det af Hensyn til de Arbejdere, der er knyttet til de forskellige Bedrifter. Det viser sig altsaa, at Storindustriens Indhavere og Arbejderorganisationerne i adskillige Henseender fører en parallelt løbende Politik, og det har vi slet ikke været i Tvivl om, idet de meget vel kan enes om en Politik, der gaar ud paa at opretholde Tilstandene indenfor de vedkommende Virksomheder, men det er en Politik, som i sine Konsekvenser betyder, at det er den store arbejdende og skatteydende Befolkning, der kommer til at betale Omkostningerne.

Jeg maa sige, at jeg heller ikke saa godt forstaar, at det konservative Folkeparti, da man vidste, at formaaende, indsigtsfulde og indflydelsesrige Mænd og Institutioner forhandlede om at rejse Banken igen, ogsaa var saa ivrigt for, at Rigsdagen skulde tage Initiativet, men heldigvis gik det altsaa saaledes, at der ikke blev Brug derfor. Naar man erindrer, at det Medlem af det konservative Folkeparti, Hr. Christmas Møller, som nu er valgt til Formand for Partiet, da vi drøftede Landmandsbank-sagen i Fjor, ønskede, at Landmandsbanken skulde likvidere, saa ser det i og for sig noget mærkeligt ud, at dette ærede Medlems Parti nu mener, at vi skulde gaa ind i en Statsgaranti for en Bank, der dog ikke har et saa stort Omfang, men, som sagt, det lykkedes heldigvis at naa til en Ordning uden noget Statsindgreb.

Naar vi nu gaar ind i en ny Samling under Ministeriet Madsen-Mygdal, synes jeg, der for Venstres Vedkommende er Grund til at gøre opmærksom paa, at der under dette Ministeriums Regering utvivlsomt er blevet mere og mere Forstaaelse af, at den Hovedlinie, som Regeringen lagde ved sin Tiltræden, har været den rette. Der er i Dag større Forstaaelse end nogen Sinde af, at vore forskellige Erhverv ikke vil kunne rejse sig ved viddgaende Statsindgreb; man er klar over, at det er rigtigt, hvad der blev sagt fra vor Side, og stærkest af Statsminister Madsen-Mygdal, at Erhvervs-krisen kun kan løses ved Erhvervenes egen Kraft. Vi er klare over, at der kan blive Tale om begrænsende og mildnende Foranstaltninger fra Statens Side, og det har vi ogsaa været villige til — et Lovforslag, der nu er fremsat om et øget Beløb til Drifts-laaneforeninger, viser dette —, men den Tale, der var stærkt fremme i den første Tid, da vi drøftede den erhvervs-politiske Situation under Krisen

herhjemme, baade fra socialistisk og konservativ Side, nemlig at naa til en væsentlig Bedring af Forholdene gennem Told, hører vi ikke ret meget til nu. Jeg gaar ud fra, at vi heller ikke vil høre meget til den i den kommende Samling, thi naar det konservative Folkeparti vælger det Medlem af Partiet til Formand, som har udtalt, at Tolden burde henvises til Ubemærkethed, maa jeg have Lov til at gaa ud fra, at man indenfor dette Parti har klar Forstaaelse af, at det er en Sag, der ikke skal køres skarpt op i dette Øjeblik. Det er utvivlsomt saaledes, at der er en voksende Forstaaelse af, at man maa gaa i Arbejde paa Grundlag af de faktisk tilstedeværende Konjunkturer. Forholdet er nu ogsaa dette, at de arbejdsløse Antal i Aar ligger godt 10 000 under Antallet i Fjor.

En anden Linie, der blev klart fremsat i Ministeriet Madsen-Mygdals første Programtale, nemlig at de offentlige Udgifter maatte bringes ned, er ogsaa blevet fulgt, og man erkender mere og mere fra alle Sider, at et saadant Arbejde har været nødvendigt, og der vil ikke fra nogen Side blive gjort noget alvorligt Forsøg paa en virkelig Ændring af den Sanering af Statens Finanser, der her er sket.

Jeg hilser med Glæde, at man nu i den sidste Programtale mener, at Tidspunktet er kommet til at indføre almindelig dansk Lovgivning i Sønderjylland, og at Særlovgivning dernede skal være Undertagelsen. Jeg tror ogsaa, det er nyttigt, at der i Programtalen er gjort opmærksom paa, at vi maa fortsætte Saneringen af Statens Finanser. Under Valgkampagnen blev det fremført fra socialdemokratisk — og vel ogsaa fra radikal — Side, at hvis Venstre blev ved at sidde ved Styret, vilde der ske væsentlige yderligere Nedsættelser i Lønninger og sociale Udgifter. Men det er ikke rigtigt, thi Programtalen viser klart, at Arbejdet paa disse Omraader i alt væsentligt er sluttet, og at der nu maa tages nye Opgaver op, og der er i saa Henseende peget paa de urimelig store Udgifter til vort højere Skolevæsen. Vi for vort Vedkommende hilser ogsaa med Glæde Understregningen af, at vi i denne Samling maa naa til Gennemførelse af Loven om Værn for Arbejds- og Erhvervsfrihed. Efter Grundloven har vi Nærings- og Erhvervsfrihed, en Frihed, der i mange Henseender er blevet illusorisk gennem de store Organisationer, der virker baade opad og nedad. Naar man fra anden Side har kaldt denne Lov en Tugthuslov — jeg har endogsaa set en Radikal overbyde dette Udtryk, idet han sagde, at denne Lov